29/01/2019

Руската архиепископия в Париж отказа да се подчини на указа на Вселенската патриаршия

Руската архиепископия (Вселенска патриаршия) с доскорошен статут на екзархия, чийто център е в Париж, отказа да се подчини автоматично на решението на своята върховна власт – Вселенска патриаршия, като се саморазпусне и предаде своите енории на подчинение към местните епископи на Патриаршията в страните, където архиепископията има свои енории. Решението за разпускането на емблематичната за историята на 20 век Руска архиепископия беше взето неочаквано от Св. Синод на Вселенската патриаршия в края на ноември м. г., в разгара на обсъжданията за украинската криза. Духовниците от архиепископията изразиха недоумението си от липсата на всякакво обсъждане с тях на това решение. Други пък заподозряха договорка между Фенер и Москва като компенсация за автокефалията на Украйна. Но и досега няма яснота по въпроса: защо се стигна до този акт?

Още през декември ръководителят на Руската екзархия архиеп. Йоан

Хариуполски (Жан Ренето) заяви, че решението на Патриаршията не може да влезе в сила автоматично като административен акт, защото това противоречи на съборния характер на Църквата, както и на устава на Руската архиепископия. Той насрочи общо събрание в Париж на 23 февруари. На това общо събрание клириците на архиепископията ще обсъждат варианти за нейното запазване като автономна структура, управлявана по устав с основните принципи на събора през 1917 г. Предвиждат се три варианта: 1) за преминаване на Руската архиепископия към Московска патриаршия при условие, че тя запази нейната автономия и ѝ даде статут, подобен на Руската задгранична църква (междувременно МП отказа, като създаде своя структура със същото име, но с друг устав и управление); 2) вторият вариант предвижда преминаване към Руската задгранична църква, което е малко вероятно заради дългогодишните отношения на недоверие между двете руски църковни структури в Западна Европа; 3) третият вариант предвижда преминаване към Румънската православна църква в диаспора. В случай, че нито един от тях не се осъществи, енориите ще имат правото да се самоопределят и да преминат към юрисдикцията, която смятат за най-подходяща за тях.

Преди два дена Константинополската патриаршия издаде нов указ, с който настоява за незабавно подчинение на енориите на архиепископията към местните епископи на Патриаршията в Западна Европа, за да се избегне преминаването на Руската архиепископия към друга църковна юрисдикция. В указа се казва, че условията, които са наложили издаването на томос за самостоятелност на Руската архиепископия в Западна Европа (последният е от 19 юни 1999 г.), вече са променени и няма нужда от запазването на етническа църковна структура, която да е паралелна на вече съществуваща църковна администрация от същата юрисдикция.

В отговор Руската екзархия издаде следното обръщение към своите клирици и миряни:

„В последно време много свещеници и дякони на архиепископията получиха писмо от гръцкия митрополит в страната, в която живеят, със заповед да прекратят споменаването на архиепископа, да се присъединят към духовенството на гръцката митрополия, все едно че енориите и общините на архиепископията вече са част от състава на митрополията, а също и да предоставят всички необходими документи.

По този въпрос Съветът на архиепископията припомня своето Съобщение от 30 ноември м. г., като добавя към него и следното:

„Намесата във вътрешния живот на нашата архиепископия от страна на външни епископи, било то и от една и съща патриаршия, е незаконно както от каноническа гледна точка, така и от гледна точка на гражданското право: високопреосвещеният архиепископ Йоан е единствен законен управляващ епископ на православните енории от руската традиция в Западна Европа. Той беше законно избран на 28 март 2016 г. на извънредно общо събрание на архиепископията, т. е. от пълнотата на духовенството и представители на миряните. Неговият избор беше утвърден от Св. Синод на Вселенска патриаршия на 22 април 2016 г. От този момент архиепископ Йоан встъпи в длъжност на безсрочна основа. Тъй като досега той не се е отказвал от своята длъжност и не е подавал молба да се оттегли на покой, той остава по определението на епископското звание център на съборността на епархията и председател на епархийското обединение, което според законите на Франция е юридическото лице, обезпечаващо общността на енориите и общините на архиепископията... Уставът на архиепископията е известен в патриаршията и е последователно одобрен от Св. Синод, започвайки от 1931 г.“. Според действащата днес версия на устава архиепископът изпълнява своите функции пожизнено. Той може да се откаже от ръководството на архиепископията след консултация със съвета на епископите и съвета на архиепископията. От друга страна, той не може да бъде отстранен от длъжност без решение на компетентния висш църковен съд, а именно на патриаршеския Св. Синод.

Освен това в изявлението се казва: „На 27 ноември 2018 г. Вселенската патриаршия взе решение да оттегли патриаршеския и синоден томос от 19 юни 1999 г., който даде на архиепископията статут на патриаршеска екзархия. Дори и архиерейският събор да съжалява за това едностранно и несъгласувано решение, ние признаваме, че патриаршията има право да приеме такова решение. Но ние не можем да отъждествим отмяната на статута на патриаршески екзархат с „разпускане на архиепископията“ според този унизителен израз, използван в някои интернет източници.

Решението на Константинополската патриаршия от 27 ноември съдържа принципи от едностранен характер (отмяна на томоса от 1999 г.), както и от двустранен и дори тристранен характер (покана да се обединят енориите на архиепископията с гръцките митрополии, без да се знае дали с тях са били проведени консултации по този въпрос). Решенията с многостранен характер

задължително трябва да станат предмет на обсъждане на заинтересованите колективни (енорийски) и отделните (духовни) субекти. Никой не може да предопредели еклезиологически основоположен акт на приемане на решение, взето от външна инстанция.

Разпускането на архиепископията, основана през 1921 г. (т. е. преди приемането ѝ към Константинополската патриаршия), е от компетенцията единствено на Общото събрание. То е свикано по всички правила на 23 февруари т. г. и в дневния ред има само един въпрос: обсъждане на решението на патриаршията“.

„Днес де юре нашата архиепископия се намира в положението, в което е била преди приемането ѝ от Вселенска патриаршия. Де факто обаче ние не бихме искали този дълъг и плодотворен период да завърши без непосредствена човешка среща между представителите на нашата архиепископия и властите от патриаршията.

Ние никога няма да намерим достатъчно думи, за да изразим своята благодарност към Вселенска патриаршия за нейната каноническа защита през всички тези години. Св. Константинополска църква гарантира спазването на особеностите на нашето епархийско устройство, вдъхновено от решенията и споровете на Московския събор през 1917-1918 г., за което сме дълбоко благодарни. Това свидетелства, че наистина църковното призвание на Вселенската патриаршия е да бъде надетническа.

Ако Вселенска патриаршия затвори вратите за всяка възможност архиепископията да пребивава в нейния състав, Общото събрание ще вземе съответното решение. Но нито гръцките митрополити в Западна Европа, нито съветът на архиепископията, нито дори самият архиепископ не могат да заменят църковното събрание, което според правилата е свикано на 23 февруари.

Дотогава призоваваме всички страни да пазят църковния мир и правни положения, които гарантират, че в Христовото Тяло „всичко е благопристойно и чинно“ (1 Кор. 14:40). Защото, както ни учи още св. апостол Павел, „Бог не е Бог на безпорядък, а на мир” (1 Кор. 14:33). И така, на безредието се противопоставя не редът, а мирът“.

(dveri.bg)